

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we **WTORKI** **PIĄTKI**. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Ekspedycyi Gazet Petersburskiego Poczta-
tamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: **ROCZNA** w Ressyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. **POLROCZNA** 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, ^{28 Września.}
_{10 Października.}

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, ^{27 Września.}
_{9 Października.}

W przeszłą Niedzielę, 23 Września, wywieszona na Pałacu Zimowym bandera CESARSKA obwieściła mieszkańcom stolicy o szczęśliwem przybyciu JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI w powrocie z ostatniej podróży.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Wojskowości, z dnia 12 Września, mianowani: Dowódca 4 korpusu piechoty, Jenerał-adjutant, Jenerał jazdy baron *Osten-Saken 1*, Szefem Nowomirgorodzkiego pułku Ułanów, z zachowaniem godności i obowiązków dotychczasowych, i Naczelnik 4 lekkiej dywizji jazdy, Jenerał-porucznik *Zass*, Jenerał-adjutantem *J. C. Mości*, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków.

Rozkazy dzienne CESARSKIE w Wydziale służby Cywilnej.

11 Września. Przyjęty zostaje do służby, z rangą Sekretarza Kollegialnego: Kandydat CESARSKIEGO Moskiewskiego Uniwersytetu *Płochocki*, na Urzędnika Kancellaryi Witebskiego, Mohylewskiego i Smoleńskiego Jenerał-Gubernatora; — Przeniesiony: Urzędnik Kancellaryi Rządu Gubernijalnego Kowieńskiego, Rejestrator Kollegialny *Iwanowski*, na Buchhaltera tamecznej Kassy powiatowej.

13 Września. Mianowany: Ober-prokurator 1 Departamentu Rządzącego Senatu Radzca Tajny *Danzas*, do zasiadania w Rządzącym Senacie; — Podniesieni zostają do rangi Radcy Tajnego, Rzeczywisci Radcy Stanu: Członek Konsultacyi przy Ministerstwie Sprawiedliwości, Szambelan *Dołgopółow*, i Ober-prokurator 2 Oddziału 3 Departamentu Rządzącego Senatu *Kapger*, i mianowani do zasiadania w Rządzącym

Senacie; — Otrzymuje rangę Sekretarza Kollegialnego: zostający przy Aptece Wileńskiego Żydowskiego Szpitala, Prowizor 2 oddziału *Romaszko*; — Przyjęci zostają do służby: Uczeń Gymnazyum Białostockiego, *Olszewski*, na Urzędnika Kancellaryi Komory Celnej Dołgobyczewskiej, i dymisyonowani Rejestratorowie Kollegialni: *Zórawski*, na Sekretarza Strapczego powiatowego Mohylewskiego (gub. Podolskiej) i *Kłopotowski*, na Powytczyka Sądu powiatowego Kowelskiego; — Otrzymują dymisję od służby: na własną prośbę, Nadzorca Zamku więziennego Czerkaskiego, Sekretarz Gubernijalny *Sitkiewicz* i Pomocnik Buchhaltera Kassy powiatowej Czyhryńskiej, Rejestrator Kollegialny *Mołczański*; dla słabości zdrowia, Urzędnik Kancellaryi Kassy powiatowej Telszewskiej, Rejestrator Kollegialny *Jachniewicz*; — Otrzymuje urlop za granicę, na rok, dla poratowania zdrowia: Członek Rady Państwa, Wielki Mistrz Obrzędów Dworu, hrabia *Woroncow-Daszkow*.

— Do Portu Kronstadtzkiego, po 21 Września, przybyło okrętów 1,350, odeszło 1,159. — Do Portu Ryzkiego, po 15 Września, zawinęło okrętów 1,329, odplynęło 1,240.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 28 Września.

ROZKAZY DO ZARZĄDU CYWILNEGO KRÓLESTWA POLSKIEGO,
z dnia 24 Sierpnia (7 Września) 1851 r.

Przez rozporządzenia Komisyj Rządowych i władz oddzielnych,

W Zarządzie Zakładów Dobroczyнных, mianowani: Właściciel dóbr Józef Poleski, Opiekunem Prezydującym w Radzie Opiekuńczej Zakładów Dobroczyнных powiatu Olkuskiego; Emeryt Antoni Polkowski, Członkiem Rady Szczęgółowej Szpitala Dzieciątka Jezus; Naczelnik Urzędu Poczto-

wego w Sieradzu Antoni Kamieński, Członkiem Rady Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych powiatu Sieradzkiego; Rejent Okręgu Mławskiego Edward Maryewski, i Inżynier tegoż powiatu Stanisław Rakowski, Członkami Rady Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych powiatu Mławskiego.

W Wydziale Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, mianowani: Buchhalter Sekcyi Solnej, pełniący zastępczo obowiązki Pisarza magazynu Solnego Dobrzyków, Józef Molsdorf, pełniącym obowiązki Pisarza tegoż magazynu; Kontroler Kasy powiatu Kieleckiego Ignacy Kostecki, pełniącym obowiązki Poborca Kasy powiatu Stopnickiego; spadły z etatu Poborca Komory Modrzejew Gustaw Żąbkowski, pełniącym obowiązki Kontrolera Kasy powiatu Kieleckiego; Rachmistrz Kontroli Skarbowej w Kielcach Kazimierz Krzycki, pełniącym obow. Adjunkta tejeż Kontroli, Assystent Kontroli Skarbowej w Radomiu Józef Kowalewski, pełniącym obow. Rachmistrza Kontroli Skarbowej w Kielcach; były Pomocnik Rachmistrza w Administracji Xięstwa Łowickiego spadły z etatu Jan Choromański, pełniącym obowiązki Assystenta Kontroli Skarbowej w Radomiu.

Z dnia 7 (19 Września) 1851 roku.

W Wydziale Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, mianowani: Właściciel dóbr Henryk Morawski, Radcą do czynności Dyrekcyi Ubezpieczeń w powiecie Łęczyckim, i były Sekretarz Więzienia karnego w Warszawie Wincenty Chełmiński, pełn. obow. Nadzorey więzienia w Siedlcach.

W Wydziale Komisji Rządowej Sprawiedliwości, mianowani: pełn. obow. Pisarza Sądu Policji Poprawczej Wydziału Włocławskiego Leon Stano, pełn. obow. Assesora Sądu Policji Poprawczej Wydziału Zamojskiego: Podpisarz Sądu Pokoju Jan Nepomucen Pobudziński, pełn. obow. Podpisarz Sądu Policji Poprawczej Wydziału Płockiego; tymczasowo pełn. obow. Podpisarz Sądu Pokoju Okręgu Sołeckiego, Sekretarz Gubernijalny Julian Filleborn, pełn. obow. Podpisarz tegoż Sądu, licząc od dnia 19 Lutego 3 (Marca) 1850 r.; tymczasowo pełn. obow. Podpisarz Sądu Policji Poprawczej powiatu Warszawskiego Wydziału 2 Sekretarz Gubernijalny Seweryn Cichorski, pełn. obow. Podpisarz tegoż Sądu, licząc od dnia 26 Stycznia (7 Lutego) 1850 r.; tymczasowo pełn. obow. Podpisarz Sądu Pokoju Okręgu Przasnyskiego, Sekretarz Gubernijalny Ignacy Jeziorkowski, pełn. obow. Podpisarz tegoż Sądu, licząc od dnia 19 Lutego (3 Marca) 1850 roku.

W Banku Polskim, mianowani: Pomocnik przy Kommissarzu Składów Bankowych Teodozy Artychowski, pełniącym obow. Kommissarza Składów Bankowych; Kontroler w Wydziale Biletów Bankowych, Radzca Honorowy Wincenty Wierzbęta, pełn. obow. Pomocnika Kommissarza Składów Bankowych; Kontroler 3 klasy w Wydziale Biletów Bankowych, Bonawentura Chrhoński, pełn. obow. Kontrolera 2 klasy; Rewident Maxymiljan Machnacki, pełniącym obow. Kontrolera 3 klasy w tymże Wydziale.

W Dyrekcyi Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, mianowani: Podsekretarz Teofil Babiński, pełn. obow. Dziennikarza Expedytora, i Kancellista Paulin Kucharzewski, pełn. obow. Podsekretarza.

W Administracji Rządowej Dochodów Tabaczných, mianowani: Strażnicy Tabaczni: Franciszek Mandrecki i Jan Michałowski, pełn. obow. Podrewizorów.

W Alexandryńskim Instytucie Wychowania Panien w Nowej Alexandryi, mianowani: Nauczyciel Szkoły powiatowej w Łomży Franciszek Piotrowski, Nauczycielem Historji Powszechnej i Geografii w Alexandryńskim Instytucie Wychowania Panien, i Nauczyciel prywatny muzyki Józef Nepily, Nauczycielem muzyki w tymże Instytucie.

— NAJJAŚNIEJSZY PAN, przychylnie do wniosku JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, najmiłościwiej udzielił raczył przebaczenie wychodźcy Polskiemu Michałowi Smoleńskiemu, w mieście Avignon przebywającemu, z pozwoleniem mu powrotu do Królestwa Polskiego, bez pozostawienia mu atoli prawa legitymowania się z pochodzenia szlacheckiego i bez powrócenia mu skonfiskowanego majątku.

— N. PAN, przychylnie do wniosku JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej zezwolił raczył na złagodzenie kary Mieczysława Zarębskiego, za przestępstwo polityczne w r. 1846 do robót w kopalniach zesłanego, przez zupełne uwolnienie go od tychże robót, z pozostawieniem go atoli w Syberji na osiedleniu.

— N. PAN, w skutku przedstawienia JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, najmiłościwiej udzielił raczył przebaczenie Romanowi Krasowskiemu, wychodźcy Polskiemu, w Paryżu przebywającemu, z dozwoleńiem mu powrócenia do Królestwa Polskiego, bez pozostawienia mu atoli prawa legitymowania się z pochodzenia szlacheckiego i bez powrócenia skonfiskowanego na rzecz Skarbu majątku.

Zarząd XIII Pocztowego Okręgu

Podaje do wiadomości, iż podług otrzymanego od Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu zawiadomienia, upoważnione zostały Rządy Gubernijalne: Warszawski, Płocki i Augustowski, do zaspokojenia należytości obywatelom za dostawę koni przypadającej, z przejazdów, NAJJAŚNIEJSZEGO PANA wraz z świtą, traktem od Warszawy wprost do Kowna, i ICH CESARSKICH WYSOKOŚCI WW. XX. MIKOŁAJA i MICHAŁA MIKOŁAJEWICZÓW, traktem z Warszawy przez Nowogeorgiewsk, Serock, również do Kowna, w miesiącu Październiku i Listopadzie 1850 r. następujących; przeto interessanci po odbiór swej należytości zgłosić się winni do kass właściwych powiatów. — Warszawa 8 (20) Września 1851 roku. — Warszawski Dyrektor Poczty, Rzeczywisty Radzca Stanu X. Golicyn. — Naczelnik Sekcyi, Dratz.

— JO. Feldmarszałek Xiążę Warszawski Hrabia Paskiewicz Erywański, Namiestnik Królestwa, 26 Września o go-

dzinie 12 w nocy przybył do Warszawy z podróży swej do Moskwy.

— 24 b. m. rano, wystawiony był na próbę w kaplicy Archi-Konfraternii Literackiej, przy kościele Archi-Katedralnym i Metropolitalnym Św. Jana, rysunek w naturalnej wielkości, mającego się wzniesić w tejże kaplicy pomnika poświęconego pamięci zmarłego w r. 1830, ś. p. Prymasa Jana-Pawła Pawęza Woronicza, Arcybiskupa Warszawskiego.

— Wkrótce wyjdzie z druku powieść historyczna, w dwóch tomach, napisana z dziejów Polskich wieku XV pod tytułem: *Włodek Danaborski, Starosta Nakielski*. Cena egzemplarza 1 rub. 50 kop. sr. Prenumerata na to dzieło przyjmowaną będzie w Warszawie w składzie książek i nót muzycznych u PP. Fridlejna przy ulicy Senatorskiej i u Klukowskiego przy ulicy Miodowej. Druk obu tomów w połowie miesiąca Grudnia ukończonym zostanie.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

WIEDŃ, 26 Września. J. C. W. Arcyksiężna Zofia (matka Cesarza) odjechała do Ischl, dokąd Cesarz spodziewany jest, jak wiadomo, w pierwszych dniach Października.

— Z okoliczności odwiedzin przez J. C. Mość Medyolanu, urząd municypalny tego miasta wyznaczył sumę 60,000 lirów na wspomnienie szpitalów i szkół rękodzielniczych.

— Piszą z Wiednia, pod dniem 22 Września, do *Gazety Augsburskiej*:

„Przyjęcie okazane Cesarzowi we Włoszech, było wszędy prawdziwem powodzeniem politycznem. Wielka większość przychylnych Rządowi ośmiela się pokazywać i nabiera otuchy, podczas gdy nieprzychylni tracą odwagę i muszą koniecznie wątpić o obróćcie swoich planów, widząc młodego Monarchę otoczonego armiją tak wierną i tak dobrze wyćwiczoną.”

— Minister Sprawiedliwości zrobił rozporządzenia dla złożenia przysięgi wierności Cesarzowi przez adwokatów i notaryuszów.

— Postawa publiczności, podczas wylądowania księcia Metternich w Nussdorf, gdzie dwie jego córki, hrabina Sandor i księżniczka Herminia, jak też wiele dawnych przyjaciół i adherentów domu (książę Paweł Esterhazy, hrabia Khevenhuller, hrabia Münch-Bellinghausen, i inni) byli na jego spotkanie; była spokojna i godna okoliczności.

— Podług listów z Węgier do *Gazety Augsburskiej*, mianowanie Arcyksięcia Alberta na urząd rządcy cywilnego i wojskowego Węgier, było tam przyjęte z zadowoleniem również żywem jak powszechnem. W tymże samym duchu dają się słyszeć również dzienniki węgierskie, najwięcej mające wpływ.

— Rozdanie premij lokomotywowym, probowanym na drodze żelaznej Sömmering'u, odbyło się onegdaj. Główne

premium (20,000 dukatów) przyznane zostało lokomotywie *Bavaria* (z fabryki P. Maffei, w Munich); drugie — *Neustadt* (z Wiednia); trzecie — *Seraing* (z fabryki P. Cockevill, w Belgii), czwarte i ostatnie lokomotywie *Vindobona*.

Praga, 21 Września. W skutek nowego usiłowania pobudzenia wojskowych do złamania ich przysięgi, komenda wojskowa ogłosiła onegdaj, osobną proklamacyą, iż, odtąd, przestępstwa tego rodzaju karane będą podług prawa wojennego. Nadto, gwardya narodowa, w tej chwili rozwiązana, wezwana została do zdania swej broni przed 23 Września, jako ostatnim terminem.

Triest, 12 Września. Lloyd Austryacki urządził teraz drugą służbę pocztową miesięczną między Triestem i Alexandryą, która połączy się z linią statków parowych angielskich, chodzących między Suez i Bombay. Służba ta jest nader wielkiej wagi dla komunikacyj handlowych. Dzieśiątego każdego miesiąca, odjedzie poczta do Alexandryi, a stemery angielskie przedłużać będą drogę z Suez do Bombay, Dwódziesiątego - siódmego, odjedzie druga poczta, która przeniesiona będzie przez stemery angielskie z Suez do Kalkuty. Odjazd z Alexandryi do Europy będzie miał zawsze miejsce po przybyciu statku parowego z Suez, czyli z Bombay, około 18, a z Kalkuty, około 8 każdego miesiąca. W przejeździe swoim z Alexandryi i do tego miasta, stemery będą się zatrzymywały w Korfu, tak iż odkryje się także nowa droga pocztowa między Triestem i Korfu, i między Korfu i Alexandryą.

BERLIN, 27 Września. 15 nadchodzącego Października, w dzień rocznicy urodzin Króla otwarta zostanie część drogi żelaznej która połączy kolej Berlińską z koleją Szlązka Pruskiego, i dopełni długą linię rozciągającą się od Hamburga do Wiednia. Wtenczas podróżujący będą mogli udawać się z jednego do drugiego z tych dwóch miast bez zmieniania pojazdu.

— Baron Alexander von Humboldt obchodził 14 Września, w zamku swoim Tegel, ośmdziesiąt-wtórą rocznicę swego urodzenia. Znakomity i czcigodny starzec cieszy się odtąd krzepkiem zdrowiem i przedłuża z wigorem i pilnością swoje prace naukowe.

— Gabinet Berliński przesłał Państwowi Zollverein'u memoriał szczegółowy o układzie zawartym pomiędzy Prusami i Hanowrem. Jak skoro otrzymane zostaną oświadczenia Państw tych, naznaczona będzie chwila otwarcia Kongressu celnego, mającego się zgromadzić w Berlinie.

— Donoszą z Kolonii, że władza sądowa Kolońska rozpoczęła poszukiwania przeciw sześciu Radzcom Gminy którzy, w czasie roztrząsania o potrzebie zaniesienia adresu do Króla, zapewniającego go o dobrych uczuciach mieszkańców, w odpowiedzi na przemówienie J. K. Mości podczas przejazdu przez to miasto, jęli napadać na Rząd. Burmistrzowi naganiono że nie cofnął im głosu.

29 Września. Rodzina Królewska i kraj Pruski poniosły

boleśną stratę. J. C. Wysokość Xiążę Wilhelm-Fryderyk-Karol Pruski, stryj Króla i ostatni z pozostałych przy życiu synów Fryderyka-Wilhelma II, rozstał się niespodziewanie z tym światem. Powróciwszy 24 Września, w doskonałym zdrowiu, z podróży którą był niedawno przedsięwziął po Niemczech, dla odwiedzenia swoich dostojnych córek, jadł obiad w Niedzielę, 28, jak zwykle, z swoim dostojnym synem, Xięciem Albertem, i poszedł spać o godzinie dziewiętej wieczorem; ale, uczuwszy się mniej zdrowym, Xiążę opuścił łóżko, i wprzód nim lekarz, po którego posłano, zdołał przybyć, J. C. Wysokość przestał żyć, o godzinie 11½ wieczorem, mając lat 69.

Królewiec, 25 Września. Na drugim posiedzeniu tutejszego Sejmu prowincjonalnego, deputowany Bramer wspólnie z pięciu innymi opuścił salę, wręczyszy marszałkowi Sejmu rodzaj protestacji, tłumaczącej powody które mu, jako i jego kollegom, nie pozwalały uczestniczyć w pracach tego Zgromadzenia. Marszałek przedsięwziął natychmiast środki dla zwołania zastępców tych deputowanych.

FRANKFURT, 24 Września. Wczora, subskrypcye na nową pożyczkę austriacką zamknięte zostały tu przez dom Rothschild. 1,800,000 guldenów z nich powstałe, są wypadkiem nader małym, gdy się pomyśli o bogactwach naszego miasta.

— Prawo o druku, świeżo przedstawione przez Senat Zgromadzeniu Prawodawczemu, jest nader ostre. Nietylko ustanawia ono, dla dzienników i pism czasowych, któreby nie były wyłącznie przeznaczone ogłoszeniom, albo przedmiotom technicznym lub artystycznym, rękojmie pieniężne od 2,000 do 6,000 guldenów, ale nadto, niezależnie od odpowiedzialności osobistej wydawcy i drukarza, obowiązuje ich, pod karą uwięzienia i nawiązki, wymieniać autorów artykułów lub pism obwinionych. Nadto, policya upoważniona zostaje zabronić wszelki dziennik obcy, i zakazać wszelkie pismo krajowe, któreby uległo po dwakroć skazaniu na karę w przeciagu jednego półrocza.

— Pomiędzy przedmiotami, względem których zapytani będą o zdanie biegli, zwołani na 1 Października, wymieniają prawo handlowe i morskie ogólne, systemat o ile można jednakowy monet, miar i wag, rozporządzenia dotyczące protegowania we wszystkich Państwach Związku, wynalazków, własności artystycznej, cech i rysunków fabryk krajowych.

— Donoszą z Frankfurtu, że kościół św. Pawła, znajdujący się dotąd w stanie w jakim go zostawiło Zgromadzenie narodowe, ma być wkrótce przywrócony czci Bożej. Archiwa przeniesione zostaną do pałacu Sejmu.

MUNICH, 19 Września. Dzisiaj, Pierwszy Minister, P. von Pfordten, odjechał, z rozkazu Króla, do Donauwörth, dla powitania tam xięcia Metternich.

22 Września. Armia Bawarska zreorganizowana została w tych czasach prawie całkowicie, i uległa, zarazem, znacznemu zminieszeniu.

— List jeden z Palatinatu, pisany do *Gazety Augsburgskiej*, zaprzecza, jako niedorzecznym, wiadomościom rozsiewanym przez niektóre gazety demokratyczne, o mniemaném nawróceniu się polityczném, w kierunku demokratycznym i republikańskim, stronnictwa Gotha (Gagern, Dahlman, Gerwinus i t. d.).

— Władza municypalna ma zamiar wręczyć uroczyste medal złoty Panu Maffei (w pracowniach którego zbudowana została lokomotywa *Bavaria*) za liczne usługi wyświadczone stolicy, a nadto urząd municypalny i obywatele miasta dadzą mu wielki obiad, z okoliczności zwycięstwa odniesionego przez *Bavaria* na drodze żelaznej Sommering'skiej. (Patrz WIEDEŃ.)

STUTTGARDT. Staats-Anzeiger (Wirtembergski), który jest organem Ministerstwa, mówi w sposób sprzyjający o układzie celnym zawartym pomiędzy Prussami i Hanowrem, i który uważa za nowy krok ku związkowi celnemu i handlowemu ogólnemu wszystkich Niemiec.

DREZNO, 25 Września. Postanowienie Ministerstwa Wyznań, z dnia 1 Września, zaprowadza zmianę w prawach ogłoszonych w r. 1835, i dotyczących uczniów uniwersyteckich. § 1-szy zabrania nie tylko tworzenia pomiędzy uczniami samymi wszelkiego stowarzyszenia, któreby się zajmowało sprawami publicznymi, lub miało dążenia przeciwne prawu, czy niemoralne, ale nadto wszelkiego uczestnictwa, z ich strony, w stowarzyszeniach tego rodzaju. Przekraczający przepis takowy będą karani, stosownie do stopnia ich winności, wykluczeniem (*Consilium abeundi*), albo uwięzieniem (*Carcer*).

DARMSTADT, 23 Września. Wczora, po odroczeniu dwumiesięczném, Druga Izba otwarła na nowo swoje posiedzenia.

KASSEL, 20 Września. Redaktorowie dziennika *Wacht auf* (Ocknijcie się), Trabert i Hornfeck, zostali skazani przez sąd wojenny, za obrazę majestatu, szerzenie pism rewolucyjnych i t. d., jeden na 6, a drugi na 5 lat więzienia.

— W skutek rozporządzenia Ministerstwa, pod roztrząsanie Sądów Przysięgłych nie będą więcej mogły być oddawane sprawy dotyczące obrazy majestatu, zdrady kraju i przestępstwo druku.

HAMBURG, 21 Września. Pożyczka Austriacka znalazła tu bardzo niewiele podpisujących się.

25 Września. 22 b. m. Senat miasta Hamburga ogłosił postanowienie Sejmu Niemieckiego dotyczące tak nazwanych ustaw zasadniczych, i objawił je zniesionemi, o ile rozporządzenia oparte na tych ustawach nie nabyły jeszcze mocy prawa.

ANGLIJA.

LONDYN, 26 Września. Czytamy w *Sunday-Times*:

«Wielki interes przywiązuje się ze wszystkich stron do szczegółów nowego billu reformy, który będzie zapewne

przedmiotem utarczki dla wszystkich stronnictw na sessyi nadchodzącej. Urzędnicy bióra handlowego są mozolnie zajęci, jak słycać, wartowaniem dokumentów statystycznych, potrzebnych dla wykończenia urzędzeń zamierzanych, i oto jest, podług wiadomości godnych wiary, plan co go Pierwszy Minister chce przedstawić Parlamentowi:

«Przydane będzie do wyborców obecnych nowe ciało wyborców, obejmujące wszystkich takich którzy będą mogli dowieść, iż płacą podatki roczne wynoszące 15 funt. sterl. (90 r. sr.). Kiedy, w okręgu jakim czy parafii, liczba wyborców takowych dojdzie do pewnej cyfry (która oznaczona będzie przez bill), natenczas obwód ten czy parafia (takie jak Kensington, St.-Pancras, i t. d.) będą miały prawo obrania reprezentanta do Izby Gmin. Głosy będą zbierane za pomocą kollegiów wyborczych, jak we Francyi. Dzierżawce tak nazwani *free-holders* czterdziesto-szylingowi, będą usunięni z listy wyborców.

«Takie są główne szczegóły nowego billu, wyjąwszy niektóre lekkie zmiany. Lord John Russell zaniechał, jak słycać, powołania do wyborów ludzi posiadających nauki lub talenta, które miał z początku zamiar zaprojektować. Wotowanie za pomocą kollegiów wyborczych jest nowością, która nie każdemu się podoba. Usunięcie *free-holderów* czterdziesto-szylingowych zmniejszy liczbę wyborców wiejskich w sposób nadzwyczajnie szkodliwy dla przyjaciół reformy stopniowo postępującej, którzy po walce tyloletniej otrzymali niedawno nakoniec punkt opory w hrabstwach, którego szukali. Nie trzeba się przeto dziwić, że spodziewają się sessyi burzliwej dla nadchodzącego zgromadzenia Parlamentu.»

— *Times* przywodzi zdarzenie następujące, jako dowód chęci powszechnej, doświadczanej przez najniższe klasy głębi kraju, oglądania Wystawy. Rybaczka jedna z kraju Cornwall, nazwiskiem Marya Calimack i mająca lat 84, przyszła piechotą do Londynu, z odległości 350-ciu mill, dla zwiedzenia Pałacu Kryształowego, straciwszy pięć tygodni czasu na tę podróż.

— Lord John Scott sprzedał onegdaj konia mającego dwa lata, nazwanego *Hobby-Noble*, Panu Merry, za cenę niesłychaną 6,500 funt. sterl. (39,000 r. sr.).

— W Kanadzie także, między Quebeck i Halifax, położony jest drót telegraficzny na dnie zatoki św. Wawrzyńca.

— Rada Gminna miasta Glasgow uchwaliła, we Czwartek przeszły, summę 500 funt. sterl. na wzniesienie posagu konnego Królowej, na pamiątkę odwiedzin J. K. Mości w tém mieście, w miesiącu Sierpniu 1849 r. Składki prywatne wynoszą już 3,000 funt. sterl., i niezwłocznie ma być obrany artysta, któremu polecone zostanie wykonanie posagu.

— Steamer *Avon* przywiozł wczora, z Southampton, pocztę z Indyj Wschodnich, i 1,487,472 dollarów w monecie.

— Kontr-admirał Ross przybył do Szkocyi, w powrocie z wycieczki swojej dla odszukania sir'a J. Franklina, nie potra-

fiwszy odkryć nic więcej nadto co odkryli kapitanowie Penny i Austin.

27 Września. Wielki meeting dla reformy Parlamentowej odbył się w Free-Trade-Hall w Manchester, pod przewodnictwem P. Georges Wilson, dawnego Prezesa ligi przeciw prawu zbożowemu. Na meetingu tym znajdowała się deputacya stowarzyszenia narodowego reformy Parlamentowej i finansowej Londyńskiego, złożona z sir Josuah Walmer, W. S. Fox, Thompson i Williams, członków Parlamentu.

Następujący jest programmat który był rozwijany na tém zgromadzeniu: 1.) Rozciągnięcie prawa głosowania do każdego zajmującego dom czy ziemię, albo część domu czy ziemi (*tenement*); 2.) Wotowanie za pomocą kręskowania; 3.) Parlament trwający trzy lata; 4.) Stosunek więcej równy między członkami i ludnością; 5.) Zniesienie cenzu opartego na własności.

— Piszą z Malty, pod dniem 13 Września: «P. James Richardson, śmiały zwiedziciel Afryki, umarł 4 Marca b. r., ze znużenia i wycieńczenia sił, w Unguratua, małej wiosce leżącej o sześć dni od Kouka, stolicy Bournou.»

— Otrzymano w Londynie wiadomości z Sydney późniejsze o dziewięć dni od tych które przywiozł ostatni kuryer. One dochodzą do 11 Czerwca, i zawierają iż, co dzień, doniesienia o pokładach złota stają się bardziej pomyslnie, i że ludność przenosi się z takim zapędem w okolice kopalni, że Rząd zmuszony aż został ogłosić cyrkularz, grożący ściganiami głównymi i cywilnymi wszystkim tym którzyby skopywali grunt bez upoważnienia od Rządu. Rozkaz ten nie osłabił zapału poszukiwaczy, i emigrowanie nie ustaje ku obwodowi Bathurst, gdzie banda od ośmiu do dziesięciu ludzi zbiera od 150 do 300 funt. sterl. na dzień. Robotnicy zarabiają 15 szyl. w kopalniach. Ceny na wszystkie artykuły żywności podnoszą się w sposób niepomierne. Butelka wódki sprzedaje się po 8 szyl., (około 2½ r. sr.), beczka mąki 32 f. sterl. (192 r. sr.). Spodziewają się, iż oddziś za miesiąc, Stany Zjednoczone urządują służbę parostatkową między Kaliforniją, Panamą i Sydney.

29 Września. Komitet stowarzyszenia obrony katolików w Dublinie ogłosił nakoniec adres swój do narodu. W nim przypomina tylko postanowienia uchwalone na posiedzeniu uroczystém 19 Sierpnia ostatniego, i, jak przedtém, zachęca Irlandyę do użycia wszystkich środków spokojnych, by otrzymać, w całej jej rozciągłości, moc swych praw religijnych. Godna jest uwagi, że dokument ten podpisany jest przez Arcybiskupa Armagh, Prymasa Irlandyi, przybierającego tym sposobem na nowo tytuł który mu prawo odjęło.

— Nasze dzienniki donoszą również o udaniu się położenia liny telegraficznej między South-Foreland i wybrzeżem Francyi. Doniesienia z Calais otrzymane zostały przez telegraf drukujący, i exemplarze ich posłano Królowej Jmci, jako też wielu znakomitym osobom.

FRANCYA.

PARYŻ, 27 Września. Dosyć jednego następującego zdarzenia żeby okazać, jak wielki jest brak nowin politycznych, dzisiaj, w Paryżu: Rozmawiano tam o prawdopodobieństwie wzięcia się do broni demagogii w dniach... 22 Lutego czy 28 Maja 1852 r. Ten rozruch, przepowiedziany na dzień naznaczony, na pięć czy ośm miesięcy z góry, nie zdaje się być tej natury żeby mógł niepokoić wiele. Że pierwsze miesiące 1852 mogą być świadkami jakiegoś poruszenia pospólstwa w Paryżu, nie jest to w porządku rzeczy nieprawdopodobnych, bez wątpienia; ale chcieć oznaczyć od dzisdnia dzień sam, w którym to poruszenie nastąpi, gdyby nawet miało nastąpić, nie jest rzeczą powiedzianą na prawdę.

— W szeregach demokracji wyższej i niższej niema mowy jedno o dekonfiturze Komitetu propagandystowskiego, ustanowionego w Londynie. Wezwanie o kapitały wystosowane, z tém naleganiem nieodpartém z jakiego są znani bracia i przyjaciele Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych, nie przyniosło ani jednego dollara! Piszcie-ż potém manifesta! Bank Mazzini, z swojej strony, żali się iż nie widzi natłoku kapitałów demokracji; i wyjąwszy dań sześciu - dziesięciu kilku górali, którzy się podpisali na kilka biletów, pożyczka-odrodzicielka Włoch zrobiła ciężkie *fiasco*.

— Zapowiedziane jest ukazanie się za kilka dni historii popularnej Xięcia de Joinville, przypisywanej pióru człowieka słynnego jako pisarza i krasomówcy (P. Thiers). Dzieło to przyozdobione będzie wielą rycinami i fac-simile pisma Xięcia.

— J. W. d'Astros, Arcybiskup Tuluzki, ten sam który miał odwagę kazać poprzyćlepiac w Paryżu obwieszczenia o wyklęciu Napoleona przez Piusa VII, za co był wtrącony do więzienia; rozstał się z tym światem.

— Stan rolnictwa tegoroczny w południowej Francji jest następujący: jeden tylko zbiór owoców był dobry, zbiór zboża mierny, wina będzie zły. Choroba winogrodu jest mniej powszechną aniżeli tego z początku się lękano; ale zbiór wyrówna zaledwie połowie zbioru zwyczajnego. Inne produkta ważne, jak naprzykład marzanna, zniżają się mocno i spadły do cen które zaledwie pokrywają kosztu uprawy.

— Sprzedaż bogatych sprzętów zamku Jean d'Heurs, należącego do spadkobierców marszałka Oudinot, odbędzie się za kilka dni. Pomiędzy przedmiotami które będą sprzedane przez licytacją, znajdują się wazy starożytne, zbroje lotaryngskie, między innymi zbroja Joanny d'Arc, rękopisy nieoszacowane, i t. d., i inne pomniki wielkiej wartości historycznej.

29 Września. Zawsze ten sam brak zdarzeń politycznych w Paryżu, nie przestają puszczać w obieg mnóstwo pogłosek bezzasadnych; wszelako, wszyscy się dziś zgadzają, że w Elysée zaprzestano myśleć o zamachach Stanu, w obec niepodobieństwa, nie tylko powodzenia, ale nawet znalezie-

nia przywódców wojskowych, którzyby wzięli na siebie tych odpowiedzialność. Powtarzają więc na nowo, że o nic się nie będzie kuszono bez udziału Zgromadzenia.

— Sąd Przysięgłych Departamentu Sekwany wyrzekł dziś uniewinnienie gazety *Presse*. Wyrok ten sprawił żywe wrażenie.

— Czytamy dziś w jednej *Korrespondencji powszechnej*:

«W liście który otrzymujemy z Calais, pisany pod dniem 29 b. m., o godzinie drugiej zrana, donoszą nam, że operacya położenia drótu telegraficznego całkowicie się udała; drót został podniesiony do punktu wysokiego wpływu morza, zlutowany z drótem łączącym się ze stacją w Calais, i komunikacya została ustanowiona o godzinie 7 wieczorem.

«Dzisiaj, o godzinie 9, Douvres będzie połączony z Paryżem. (Dotąd jest jeszcze przerwa między punktem wyjścia w Douvres, South-Foreland i stacją). Dzisiejszego wieczoru, o godzinie szóstej, będzie obiad na ratuszu miasta Calais.»

— Taż *Korrespondencya* powiada dalej: «Otrzymujemy z Calais depeszę telegraficzną następującą:

«Działo na wałach Calais wystrzelone zostało tokiem elektrycznym, przesłanym z Douvres. Okręta stojące w porcie są ubrane w chorągwie. Przygotowują świetne przyjęcie inżynierom Crampton i Wollaston na ratuszu.

WŁOCHY.

NEAPOL, 6 Września. Papież przysłał tu sumę 4,000 dukatów, dla rozdania ofiarom trzęsienia ziemi.

TURYŃ, 14 Września. Zgoda pomiędzy Rządem Austryackim i Rządem Piemontckim zdaje się od niejakiego czasu przywracać na najlepszych zasadach. W rzeczy samej, negocjacye względem zawarcia traktatu celnego i handlowego pomiędzy Austryą i Piemontem prowadzą się, jak slychać, w Wiedniu. Układ mający na celu pohamowanie kontrabandy ukartowyywa się tutaj. Wymieniają hrabiego Appony, Posła Austryackiego, i kawalera Cibrario, jako mających być negocjatorami.

(*Journ. de S.-P. Pszcz. Pótn. R. I.*)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Centralizacya we Francji. Jak dalece bieg najprostszych interessów podlega centralizacyi we Francji, okaże to następne wyliczenie różnych kolei przez jakie musi przejść rzecz o odbudowanie wałacej się w mieście publicznej budowy.

1. Mer udaje się do Podprefekta po upoważnienie do zebrania Rady municypalnej. — 2. Podprefekt zezwala. — 3. Zwołanie Rady. — 4. Mer objaśnia swoje widoki, Rada wyznacza Kommissję. — 5. Zebranie się Kommissyi, rozprawy, wybor członka sprawozdawcy. — 6. Nowe zwołanie Rady

municipalnej. — 7. Czytanie zdania sprawy. Rada układa programmat. — 8. Mer pisze do Architekta. — 9. Architekt, po długiej pracy, układa projekt. — 10. Zwołanie Rady municipalnej. — 11. Narady o projekcie. Propozycje zmian. — 12. Projekt wraca do Architekta. — 13. Architekt zwraca projekt poprawiony. — 14. Zwołanie Rady. — 15. Postanowienie Rady; projekt utwierdza się. — 16. Potwierdzenie przesyła się do Architekta. — 17. Robi się wyrachowanie kosztu. — 18. Wyrachowanie idzie do Mera. — 19. Zwołuje się Rada. — 20. Rada potwierdza wyrachowanie. — 21. Rada roztrząsa żądanie assygnacyi, i wszystkie dowody iż miasto może ponieść projektowany wydatek. — 22. Żądanie assygnacyi i wyrachowanie idą do Podprefekta. — 23. Papiery idą do Prefekta. — 24. Papiery dzielą się. Żądanie assygnacyi idzie do Ministerstwa Skarbu, a wyrachowanie do Ministerstwa robot publicznych. — 25. Żądanie assygnacyi idzie do Ministra. — 26. Minister daje nakoniec zdanie. — 27. Zdanie przekłada się Prezydentowi Rzeczypospolitej. — 28. Decyzja Prezydenta. — 29. Wraca do Ministra. — 30. Wraca do Prefekta. — 31. Wraca do Podprefekta. — 32. Wraca do Mera. — 33. Wyrachowanie idzie do Ministra. — 34. Naczelnik wydziału odsyła do biur. — 35. Bióra odsyłają do Expedytora. — 36. 37. Z Ministerstwa do Kommissji budów publicznych. — 38. Papiery czekają kolei. — 39. Zbiera się Rada; papiery idą do sprawozdawcy. — 40. Praca sprawozdawcy. — 41. Czytanie raportu, zmiany w projekcie. — 42. Kommissya odsyła do Ministra. — 43. Minister do Prefekta. — 44. Prefekt do Podprefekta. — 45. Podprefekt do Mera. — 46. Zwołuje się Rada municipalna. — 47. Rada potwierdza zmiany. — 48. Do Architekta. — 49. Nowa praca Architekta. — 50. Architekt odsyła do Mera. Projekt poprawiony wymaga większej summy. — 51 do 62 tak jak było pod numerami 21 do 32. — 63 do 69 jak pod numerami 33 do 39. — 70. Kommissya budów cywilnych potwierdza. — 71, 72, 73, 74. Do Ministra, Prefekta, Podprefekta i Mera. — 75. Wyrachowanie wpisuje się do xiąg. — 76. Ogłoszenie licytacji. — 77. Licytacja. — 78. Wpisanie do repertorium. — 79. Protokół licytacji do Podprefekta. — 80. Od Podprefekta do Prefekta. — 81. Od Prefekta do Ministra. — 82. Potwierdzenie. — 83, 84, 85. Wraca od Ministra do Prefekta, Podprefekta i Mera. — 86. Mer uwiadamia Architekta. — 87. Mer uwiadamia przedsiębiorcę. — 88. Potwierdzenie wpisuje się w repertorium. — 89. Uwiadamia się zawiadujący wpisami do xiąg. — 90. Protokół wpisuje się do xiąg. — 91. Wraca do Mera. — 92. Egzekucya protokołu i potwierdzenia wyrachowania. Robota się zaczyna. Zadatki wydane. A więc już koniec centralizacyi? Nie jeszcze. Po skończeniu roboty, Architekt wydaje świadectwo. — 93. Świadectwo idzie do Podprefekta. — 94. Do prefekta. — 95. Do Ministra. — 96. Aprobacya Ministra. — 97, 98, 99. Papiery wracają zwyczajną koleją. — 100. Rozkaz wypłaty.

(Annuaire de Pécon. etc. 1851.)

W przeszłym miesiącu odbyto w Paryżu doświadczenie z aparatem P. Phillips do gaszenia ognia. Pierwsza próba nie udała się i nie usprawiedliwiła obietnic programmatu. Wprawdzie z początku P. Phillips przygasił ogień, ale ten wybuchnął na nowo, budynek cały spalił się do szcztu i zapadł, dopiero wówczas zgłiszce ugaszono. Druga próba była szczęśliwszą; P. Phillips zdołał ugasić w krótkim czasie wielką kadź napełnioną olejem, smołą, terpentyną i innymi materyałami palnemi. W każdym razie i to ważny wypadek, bo aparat P. Phillips będzie można zastosować do gaszenia w piwnicach, co zwykle tak jest trudnem.

Zapowiadają rychły przywóz do Paryża przedmiotu archeologicznego najwyższego interessu. Jest to płaskorzeźba z kamienia zwapnionego, którą P. Sanley odkrył robiąc poszukiwania w Morzu Martwém. Płaskorzeźba ta wyobraża Króla Moabitskiego, uderzającego nieprzyjaciela kopiją. Jest to przedmiot jedyny w świecie, i P. Sanley przeznacza go dla Muzeum Luvru.

Z Stambułu donoszą, że machina P. Rudnickiego, (patrz № 62 Tygodnika), jeszcze nie jest całkowicie ukończoną, ale objaśnienia o niej zyskane pozwalają przypuszczać, że autor jej cel swój osiągnie. Kilku bankierów i spekulantów zwróciło już uwagę na to tak zwane *perpetuum mobile*. P. Rudnicki teraz zajmuje się inną pracą; stawia bowiem dla Sultana młyn o sześciu kamieniach, siłą jednego tylko konia w ruch wprowadzany; pracują w nim sami tylko cudzoziemcy, wybierani przez głównego mechanika. O machinie swej P. Rudnicki ogłosił po francuzku artykuł w *Gazecie Stambulskiej* pod tytułem: «Głos do wschodu.»

Gazeta *Morning Chronicle*, z d. 19 Sierpnia, donosi, iż znany ze swych prac P. Klaussen zrobił odkrycie, dowodzące świetnego stanu w obecnym czasie analizy chymicznej. Wiadomo, iż dotąd poczytywano dyament za czysty węglorod, lecz teraz odkrył P. Klaussen, jakoby dyament jest to połączenie węglorodu z kwasem węglowym, to jest, mówiąc językiem chymicznym, węglan węglorodu.

Times podaje następujące szczegóły o tej części Australii, w której odkryte zostały pokłady złota. Kraj ten jest częścią wschodnią lądu Australijskiego i ma klimat najlepszy. Od swego krańca, to jest od 38° szerokości południowej do Zwrótnika Kozierożca przecina się on pasmem Gór Sinych, wznoszących się miejscami do 4,000 stop i których wierzchołki tworzą płaską wyniosłość, ze stopniową wewnątrz lądu pochyłością. Na tej to pochyłości, niedaleko miasta Bathurst'a, znajdują się właśnie niedawno odkryte pokłady złota. Powietrze tu czyste i zdrowe. Lato trwa również długo jak i w innych częściach Australii, lecz bez silnych upałów. Cały kraj pokryty jest najpiękniejszymi drzewami, zie-

nia najżyźniejsza. Z tego powodu skoncentrowała się na tej wyniosłości większa ludność, aniżeli w pozostałej Australii. Główne miasto okręgu, Bathurst, liczy od trzech do czterech tysięcy mieszkańców. Przeprowadzona została ztąd droga przez Góry Sine do Sydney, pomimo trudności, napotkane u Góry Wiktorji, dla przewyciężenia których trzeba było takich usiłowań jak i w Szwajcaryi. *Times* robi uwagę, że gdy kraj ten służył dotąd miejscem zsyłania przestępców, chęć wzbogacenia się pobudzi wielu do szukania środków aby być doń zesłanymi; przy tém gazeta ta zarzuca Ministerstwu, iż nic dotąd nie uczyniło dla tej ważnej osady, iż nie dało jej ani samoistości, ani obrony wojennej, tak potrzebnej przy terażniejszych okolicznościach dla zabezpieczenia się ze strony cudzoziemców i dla obrony osady, żeby ją zachować w posiadaniu Anglii.

Na posiedzeniu Towarzystwa Etnologicznego Londyńskiego czytana była nota P. Milsa o krajowcach Australijskich. Autor mówi w niej między inném o wierzeniu tych dzikich w przechodzenie dusz po śmierci. Mieszkańcy Australii są przekonani, iż po śmierci przemieniają się oni w białych, i w tej postaci powracają na ziemię. Niedawno w Melburnie ukarano śmiercią jednego dzikiego, który pocieszał siebie i rodaków swoich następującemi słowy: «Nie trapiecie się, powrócę ja do was białym, i wtedy będę miał kieszenie nabite półszyllingami.» Nad Rzeką Łabędzia mieszkańcy nazywają wszystkich Europejczyków bez wyjątku *dżanga*, to jest *umarły*, i mają ich za swoich rodaków, którzy powrócili na ziemię w innej postaci. Nie raz już krajowcy pytali Gubernatora Grey, azali nie może im powiedzieć, kim był za dawniejszego swojego ziemskiego życia.

Czytamy w gazecie *Sun*: «Obliczono, iż gdyby ktoś chciał użyć trzy minuty (bardzo niewiele) na rozpatrzenie każdego, w Pałacu Kryształowym wystawionego przedmiotu, lub pragnął przeczytać wszystkie artykuły o wystawie napisane, potrzebowalby na to 26 lat czasu.»

Reprezentacya na teatrze Królowej w Londynie przerwana została przez przypadek, który mógł być mieć następstwa najnieprzyjemniejsze. Dano, przez nieuwagę, P. Pardini, grającemu rolę Otello, prawdziwy puginał; w zapale gry swojej, artysta ten zadał cios tym orężem Pani Sontag, grającej Dezdemonę (na szczęście ugodził ją tylko w ramię) i krew wytrysnęła obficie z rany. Wszelako, lekarz, który udzielił pierwszych starań Pani Sontag, oświadczył, że wypadek ten nie pociągnie za sobą żadnych złych skutków, jak to było w samej rzeczy.

Znajdujemy w *Kurjerze Warszawskim* następujące szczegóły o śmierci żeglarza napowietrznego Józefa Tardini:

«W początkach Września, w Wielkiem Xięztwie Meklemburgsko-Szweryńskim, wieśniacy znaleźli na polach znacznych rozmiarów balon, a jak wnosić można było z przytwierdzonej do niego gondoli, kilka osób w teje podróżować musiało. Obecnie gazety Kopenbaskie wyjaśniają nam całą tajemnicę tego zdarzenia. Dnia 7 Września, Tardini, po trzech szczęśliwie odbytych podróżach, puścił się balonem z 9 letnim synkiem i młodą damą (zapewne piasierzbicą swoją Panną Annetą). Zrazu zerwał się wiatr północny, i popędził balon nad morze, między brzegi Seelandzkie i wyspę Amagrę, w kierunku pełnego morza. Tardini w tej chwili postanowił spuścić balon na brzegi Seelandyi, Kalebodstrand zwane; zamiar ten jednak nie udał mu się, gdyż balon osiadł prawie na wodzie w znacznej odległości od brzegów. Śmiały żeglarz, napróżno wówczas po wypuszczeniu już znacznej ilości gazu, usiłował podnieść w górę balon, i w tej rozpaczliwej chwili, w braku balastu, chcąc ulżyć ciężaru gondoli, wskoczył w morze, w nadziei że sam do brzegu dopłynie, a balon i współtowarzyszów podróży tym sposobem ocali. Wkrótce po wyskoczeniu Tardiniego, powstał wiatr wschodni, i zapędził balon ku Amagrze, który znów na wodę, ale już blisko brzegu opadł, tak, że obecni na brzegu rybacy zdołali uratować i młodą damę i dziecko. Tardini jednak życiem poświęcenie swoje przypłacił, i zwłoki tylko jego morze na brzegi Kiögi wyrzuciło. Co zaś do balonu, ten uwolniony od ciężaru dwóch osób, wzniósł się znów w powietrze, i pędzony wiatrami, opadł na polach w W. Xięztwie Meklemburgsko-Szweryńskim.»

A K C Y E.

PRZEDANO PO
rubli srebrem.

Kompanii Rossyjsko-Amerykańskiej	275.
— 1, Zabezpieczenia od ognia	715.
— Żeglugi parowej	—
— Wód mineralnych i sztucznych	—
— 2, Zabezpieczenia od ognia	46.
— Oświecenia gazem	75.
— Przędzalni bawełny	—
— Zabezpieczenia życia	—
— Carewskiej fabryki perkalów	110.
— Carskosielskiej Drogi żelaznej	79½.
— Zastawu rzeczy wielkiej objętości	30.
— Rossyjskiej, zabez. żeglugi morskiej i rzecznej	—
— <i>Salamandry</i> , zabez. od ognia	375.
— <i>Nadieżda</i> , zabez. żeglugi	—
— Kopalni Suksuńskich	—